

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce: **B. G.**, zastoupený Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 11. 2007, č. j. 32 Az 28/2007 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2007, č. j. OAM-723/LE-B02-P07-R2-2004, jímž nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda stěžovatel splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, dále stěžovatel namítá vadu řízení před správním orgánem spočívající v nedostatečném zjištění skutkového stavu a v nedostatečném odůvodnění rozhodnutí žalovaného s tím, že pro tyto vytýkané vady měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit, a konečně uvádí, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť krajský soud nehodnotil důkazy předložené stěžovatelem a navíc se nezabýval existencí překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Dospěl však k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde samo podání kasační stížnosti má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Poté se zdejší soud zabýval přípustností kasační stížnosti. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že v žalobě jakožto relevantní skutkové a právní důvody, na jejichž základě se stěžovatel domníval, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, stěžovatel uvedl pouze následující: „V zemi původu jsem pronásledován pro svůj turecký původ, kde jsem také žil. Pak jsem měl problém s otčímem. V současné době jsem občanem Gruzie, kde ale nemohu žít, protože tam je můj život ohrožen ze strany mého strýce. Ten se mstí, protože má matka ho neposlechla a vzala si Turka a mě také odvezla do Turecka. Děda mi usiluje o život, protože žil v Turecku a já jsem Armén. Žádám o udělení azylu z humanitárních důvodů“. Dle § 71 odst. 2 s. ř. s. může žalobce žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. To se v daném případě nestalo, proto další námitky proti rozhodnutí žalovaného, které stěžovatel vyjádřil až během ústního jednání před krajským soudem, již nelze považovat za včasné uplatněné žalobní body, byť i s nimi se krajský soud nad rámec své zákonné povinnosti vypořádal.

Z uvedeného je třeba vycházet při posuzování přípustnosti uplatněných kasačních námitek, jež se týkají tvrzených vad řízení před správním orgánem. Stěžovatel v žalobě ani následně v rámci lhůty pro podání žaloby nenamítal, že by žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav nebo že by jeho rozhodnutí nebylo řádně odůvodněno. Předmětem řízení o kasační stížnosti je primárně přezkum rozhodnutí krajského soudu a teprve jeho prostřednictvím Nejvyšší správní soud posuzuje rovněž rozhodnutí správního orgánu, které bylo napadeno žalobou. Námitka vady řízení před správním orgánem může být přípustným důvodem kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pouze tehdy, byla-li tato vada vytkána v řízení před krajským soudem, což se v daném případě nestalo. Uvedené kasační námitky jsou proto ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustné, neboť je stěžovatel řádně neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl.

Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud uvádí, že zmíněné kasační námitky by nemohly být úspěšné ani v případě, pokud by je shledal přípustnými. Je sice pravdou, že ve věci stěžovatele již Nejvyšší správní soud jednou rozhodoval, přičemž rozsudkem ze dne 11. 7. 2005, č. j. 5 Azs 126/2005 - 78, předcházející rozhodnutí krajského soudu zrušil a zavázal ho právním názorem, aby žalovanému uložil doplnit dokazování. Nejvyšší správní soud však vycházel ze zcela jiného skutkového základu, než jaký posléze vyplynul z následného správního řízení. Jak konstatoval rovněž krajský soud, v průběhu správního řízení došlo dne 14. 2. 2007 k zásadnímu obratu, kdy stěžovatel odvolal své předchozí čestné prohlášení, podle něhož se vydával za osobou s příjmením Š. a jménem G. a státním občanstvím Arménie, a učinil nové čestné prohlášení o své totožnosti, tedy že se ve skutečnosti jmenuje G. B. a je občanem Gruzie. Žalovaný tedy správně vyhodnotil, že vzhledem k tomu, že u stěžovatele nepřicházely v úvahu důvody dle § 12 písm. a) zákona o azylu, a vzhledem k dikci § 12 písm. b) a § 14a odst. 1 zákona o azylu je rozhodnou zemí z hlediska zkoumání zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany v tomto případě Gruzie, jejímž je stěžovatel občanem, nikoli Arménie, byť by byl stěžovatel po matce arménské národnosti, nebo Turecko, kde stěžovatel pouze po určitou dobu pobýval. Stěžovatel v průběhu správního řízení netvrdil žádné relevantní důvody, proč by mu měla být právě ve vztahu ke Gruzii udělena mezinárodní ochrana. Jak vyplývá z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o mezinárodní ochranu uvedl jako důvody, pro které o ni žádá. Neučinil-li tak, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné, či že se takovými důvody ve svém rozhodnutí nezabýval. Žalovaný tedy nepochybil, pokud hodnotil situaci v Gruzii pouze v obecné rovině z hlediska ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu.

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti ve zbylém rozsahu se Nejvyšší správní soud zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu zdejší soud pro stručnost odkazuje např. na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Pokud stěžovatel namítá nesprávné posouzení právní otázky, zda stěžovatel splňuje zákonné podmínky pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že stěžovatel žádné relevantní důvody ve vztahu k rozhodné zemi, tedy Gruzii ve správním řízení neuváděl, jeho tvrzení, která se vztahují k Turecku, případně Arménii, jsou z hlediska jeho žádosti o mezinárodní ochranu bezpředmětná. Lze tedy pouze odkázat na výše uvedené i na stávající judikaturu Nejvyššího správního soudu, jež se vztahuje k povinnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu, mimo jiné na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003 - 38, publikovaný pod č. 42/2003 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaný pod č. 181/2004 Sb. NSS nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, dostupný na www.nssoud.cz.

Pokud stěžovatel až v kasační stížnosti uvádí, že nelze zcela jednoznačně říci, jaké je národnosti a státní příslušnosti, je třeba říci, že toto jeho tvrzení protirečí tomu, co doposud tvrdil a v samotné kasační stížnosti tvrdí. Stěžovatel učinil výše uvedené čestné prohlášení o tom, že je občanem Gruzie, a jak sám upozorňuje v kasační stížnosti, předložil doklady, které toto jeho prohlášení potvrzují. Zároveň z jeho výpovědi vyplývá, že je po matce arménské národnosti a je křesťanského vyznání, na čemž nic nemění ani to, že žil se svou matkou po určité část svého života v Turecku a ovládá turečtinu. K arménské národnosti se stěžovatel také v kasační stížnosti hlásí. Stěžovatel tedy neuvádí žádné věrohodné důvody, které by zpochybnily skutečnost, že za referenční zemi je ve vztahu k jeho žádosti o mezinárodní ochranu třeba považovat Gruzii, tato skutečnost vyplývá z jeho vlastního čestného prohlášení, na které je žalovaný nucen spoléhat, neboť, jak žalovaný uvedl, není oprávněn z důvodu ochrany osobních údajů žadatelů o mezinárodní ochranu ověřovat skutečnosti o jejich totožnosti u orgánů země původu. Stěžovatelova tvrzení, která uvádí v kasační stížnosti, je třeba hodnotit jako navzájem protikladná, vysoce spekulativní a nevěrohodná. Tuto skutečnost ilustruje např. stěžovatelovo tvrzení v kasační stížnosti, že se narodil v oblasti Náhorního Karabachu (tedy na území dnešního Azerbajdžánu), zatímco v čestném prohlášení ze dne 14. 2. 2007 uváděl jako místo svého narození Tbilisi.

V tomto kontextu je třeba hodnotit rovněž stěžovatelovo tvrzení, které uplatňuje opět až v kasační stížnosti, podle něhož jsou žadatelé o azyl v Gruzii odsuzováni k mnohaletým trestům odnětí svobody a měl by být tedy z tohoto důvodu v Gruzii vystaven perzekuci. Ve správním řízení nic takového neuváděl a zjištění žalovaného jeho závěry nepotvrzují. Stěžovatelovo obecné tvrzení o tom, že nelze přehlédnout jisté xenofóbní tendence vůči jiným národnostem žijícím v Gruzii, nemůže být samo o sobě v případě stěžovatele důvodem pro poskytnutí azylu dle § 12 zákona o azylu, ani doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. To samozřejmě platí i o stěžovatelových nekonkrétních a nejednoznačných zmínkách v žalobě, že jeho život ohrožují jeho příbuzní (patrně v Gruzii). Ke stěžovatelovým obecným úvahám o jednání soukromých osob, které obsahuje rovněž kasační stížnost, Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji dosavadní judikaturu k této otázce, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, www.nssoud.cz, podle něhož skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci,

kdy politický systém v zemi původu stěžovatele dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.

Stěžovatel dále uvádí, že situace v Gruzii je velmi dramatická, neustále se zhoršuje a země je na pokraji občanské války. K tomu je třeba uvést, že žalovaný se situací v Gruzii podrobně zabýval z pohledu obou možných forem mezinárodní ochrany a důvody pro jejich udělení neshledal, přičemž Nejvyšší správní soud se s jeho závěry, jakož i se závěry krajského soudu k této otázce ztotožňuje. Pokud by se situace od doby vydání žalobou napadeného rozhodnutí skutečně výrazně zhoršila, mohla by taková skutečnost mít význam z hlediska důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, ovšem pouze v případě, pokud by při navrácení stěžovatele hrozilo porušení zásady non-refoulement zakotvené v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či porušení základních práv stěžovatele dle čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, tedy pokud by stěžovatelův život či osobní svoboda byly v zemi původu, tj. v Gruzii, ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení nebo pokud by zde bylo reálné nebezpečí, že by byl stěžovatel v zemi původu zbaven života nebo vystaven mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. V takovém případě by byl Nejvyšší správní soud nucen upřednostnit aplikaci těchto mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána a které mají ve smyslu čl. 10 Ústavy přednost před zákonem, před aplikací jinak závazného pravidla dle § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož správní soudy vycházejí ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64, publikovaný pod č. 1336/2007 Sb. NSS nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004 - 56, publikovaný pod č. 721/2005 Sb. NSS). Z výpovědi stěžovatele ani z obecně známých skutečností o vývoji v Gruzii však nevyplývá, že by se tamní situace od doby vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tedy od dubna 2007 natolik výrazně změnila, aby zde v případě stěžovatele reálně hrozila zmiňovaná újma a tudíž by bylo třeba přistoupit k přednostní aplikaci výše uvedených mezinárodních smluv.

Pokud jde o důvody pro případné udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, ani v tomto ohledu stěžovatel ve správním řízení neoznačil žádné konkrétní důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž by žádal právě o udělení humanitárního azylu. Žalovaný takové důvody rovněž neshledal, přičemž svůj závěr řádně odůvodnil. Nejvyšší správní soud tedy v souladu se svou dosavadní judikaturou vztahující se k humanitárnímu azylu, např. s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, www.nssoud.cz, konstatuje, že azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení, přičemž správní rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, podléhá přezkumu správního soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Tyto předpoklady byly v daném případě splněny.

Je zřejmé, že stěžovatel nespĺňuje ani zákonné podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 a § 14b zákona o azylu, neboť stěžovatel neuváděl žádné rodinné příslušníky, jimž by byl v ČR udělen azyl nebo doplňková ochrana.

Krajský soud se nemohl zabývat tvrzenými vadami řízení před správním orgánem, neboť je stěžovatel v žalobě ani následně ve lhůtě pro podání žaloby nenamítal. Jak již bylo vysvětleno, i procesní vady je třeba v soudním řízení správním včas a řádně namítat. Pokud stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se nezabýval důkazy, které stěžovatel předložil, pak je třeba říci, že stěžovatel v soudním řízení správním nepředložil ani nenavrhl jiné důkazy,

než jsou listiny již obsažené ve správním spisu žalovaného. Krajský soud se s důvody, které stěžovatel uváděl ve prospěch své žádosti o mezinárodní ochranu, řádně vypořádal na straně 5 až 7 svého rozsudku a vysvětlil, proč nejsou z hlediska zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany relevantní a proč působí rovněž v řadě ohledů nevěrohodně. Krajský soud se nemohl zabývat otázkou překážek vycestování, neboť tento institut byl novelou č. 165/2006 Sb. ze zákona o azylu vypuštěn a nahrazen institutem doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu, k němuž se již Nejvyšší správní soud z hlediska žádosti stěžovatele vyjádřil výše.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na všechny relevantní námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu